

BIOLOGISCH POOT- EN PLANTGOED

CAREL BOUMA KENDE DE BIO-SECTOR AL JAREN HEEL GOED VOOR HIJ ZIJN EIGEN BEDRIJF OMSCHAKELDE

AKKERBOUWBEDRIJF MET DRIE POTEN

Vanwege de handel in biologisch uitgangsmateriaal zijn Carel & Angela Bouma trouw standhouder op Biovak en inmiddels bekende gezichten in de sector. Het sorteren van aardappelen en de handel vormen belangrijke poten onder het bedrijf, maar achter de sorteerloos wordt met aandacht biologisch geteeld.

TEKST & FOTO'S LEEN JANMAAT

Foto's Carel Bouwma

Tijdens mijn bezoek is het phytophthoraweer en we trekken eerst het aardappelveld in. Tussen de hoofdassen (Agria, Carolus en Connect) zijn honderden nieuwe kruisingen uitgeplant. De selecteur van Den Hartigh trekt aangetaste planten uit de ruggen, selecteren betekent heel veel weggooiden. Volgens Carel misschien wel eens teveel. “Voor de biologische aardap-
 pelteelt hoeft niet ‘alles’ aan strikte eisen te voldoen. Ik zou kleine afwijkingen tolereren en eerder laten staan, want resistentie staat voor de bio-teelt voorop. Door het verwijderen van de planten vallen er gaten in het proefveld die worden opgevuld door onkruid. Het vraagt allemaal extra handwerk.” Door de selectie ontstaat wel meer homogeniteit in de derdejaars veldjes, de ruggen zijn hier beter bedekt. Wie weet zit hier een ‘verlosser’ bij. Maar het heeft tijd nodig om een ras te registreren en voldoende pootgoed beschikbaar te krijgen. Ook BioImpuls www.bioimpuls.nl heeft dit jaar kruisingen aangeleverd. Op selecteurniveau werken bedrijven nog goed samen, in de afzet is dat wat lastiger ervaart Carel. Zelf teelt hij nog Agria’s. “Maar we moeten zo snel mogelijk van de gevoelige rassen af, dat blijkt dit jaar maar weer eens. Eigenlijk ben ik wel trots op de gewassen in het veld, zowel Connect als Carolus houden zich goed. Voor biologisch gaat het niet om de extra kilo’s, maar vooral om stabiele kwaliteit en opbrengsten door de jaren heen”.

“Als we niet oppassen verwordt het EU bio-logo tot Euroshopper-merk.”

De aardappelen vormen één poot onder het bedrijf, ruim 1/3 deel van de Bioselect aardappelen worden op het bedrijf gesorteerd, de laatste Ditta’s van 2013 lopen over de sorteerband. Daarna is het even wat rustiger tot de eerste bewaaraardappelen weer klaar zijn voor de afzet. Erik is de vaste medewerker die zorg draagt voor het sorteren. Naast de kuubkisten is er een grote variatie aan kleinverpakkingen, die rechtstreeks of via detailhandelskanalen bij de consumenten terecht komen. Deze markt groeit gestaag. Ook voor plantuien, sjalotten en knoflook verzorgt Bouma de afzet, dat gaat ook hier over vele (kleinere) partijen en kleinverpakkingen die via de webwinkel worden verkocht. Monique is hier druk mee in het voorjaar. Wie weet vullen zoete aardappelen het assortiment straks aan, in de peenruggen zijn wat verschillende variëteiten

geplant. Of ze groeien in ons klimaat en polderklei is even afwachten. Carel haalt plezier uit de vele contacten met afnemers, maar verkoop van uitgangsmateriaal eist ook administratie, noodgedwongen zit hij veel op kantoor om alle noodzakelijk documenten met de partijen, toeleveranciers en afnemers te verbinden.

Nadat Carel het bedrijf in 1998 overnam, is de huidige sorteerloods en opslag gebouwd. De bewaring van producten vraagt veel energie, maar inmiddels produceren de zonnepanelen op het dak al tweederde deel van de energiebehoefte. Met de warmte die vrijkomt van het koelen, worden de aardappelen voor het sorteren en afleveren opgewarmd. Ook dit spaart energie. We zullen ons komende jaren toch meer moeten onderscheiden betoogt Carel: “Als we niet oppassen verwordt het EU bio-logo tot Euroshopper-merk. Vanuit Nautilus merken we dat onze producten voor de Duitse markt in de rij staan, pas als het aanbod van eigen bodem op is, komen wij aan de beurt. De Duitse merken zoals Bioland en Naturland weten zich goed te profileren, ook wij zullen iets moeten bedenken om onderscheid te gaan maken. Vooral benadrukken waarin we sterk zijn, in ons geval naast energieproductie ook het biologisch uitgangsmateriaal. Als bedrijf willen we hierin voorop lopen, dit jaar hebben we biologisch sperziebonenzaad aangekocht van De Bolster.

Hoewel Carel de biologische wereld al goed kende van de handel in poot- en plantgoed, is hij pas in 2007 omgeschakeld naar biologisch: “De handel en het uitleveren kost in het voorjaar veel tijd en je kunt niet twee dingen goed doen. Nadat Ronald in dienst is gekomen, kregen we de ruimte om volledig om te schakelen. In het voorjaar kunnen we nu aandacht en tijd vrijmaken voor de noodzakelijke onkruidbeheersing.” Onkruidbestrijding vormt voor het akkerbouwbedrijf het meest lastige aspect van biologisch telen. Voor de omschakeling liep Carel mee met de groep ‘Geïntegreerde akkerbouw’, waarvan Pieter Vereijken de aanjager was. Veel deelnemers uit deze groep zijn later omgeschakeld.

Boven van Links naar rechts: Monique, Angela, Lucyna, Erik, Aga, Silwia, Carel. Zittend Dirk, Ronald, Cees en liggend Floor. Plus, niet te vergeten, hond Happy

Voor biologisch gaat het niet om de extra kilo's, maar vooral om stabiele kwaliteit en opbrengsten door de jaren heen.

Door de teelt van uien, peen en knoflook (open gewassen) blijft onkruid veel aandacht (arbeid) opeisen. Het bedrijf beschikt over een lig-wiedbed en zelf opgebouwde torsiewieder met dubbele schoffels. Omdat Carel regelmatig in buitenland komt, neemt hij slimheden van buitenlandse collegae mee de polder in.

Grote veranderingen ziet hij niet direct voor zich. "Wat bedrijfsvoering betreft, zullen we moeten schuiven in de mestaanvoer, met kippenmest en varkensmest is de fosfaatruimte snel opgevuld. Mogelijk biedt groencompost uitkomst." Daarnaast heeft hij wel interesse voor Niet Kerende Grondbewerking (NKG) als vervolgstap op de GPS gestuurde vaste rijpaden. Maar het onderwerken van groenbemesters, inclusief grasklaver, is lastig zonder ploegen. NKG is geen doel op zich, maar biedt zeker wel mogelijkheden. Aan de kopeinden zijn bloemenranden ingezaaid, helaas wat laat. De bloemen staan nog in de knop en komen pas na de langste dag in bloei. Het bedrijf is lid van de Agrarische Natuurvereniging Rondom het Grepelveld. Op 28 juni hielden verschillende leden van de vereniging open dag. Carel en Angela zijn voorzichtig: "Eerst maar eens kijken hoeveel mensen er komen en hoe het loopt. Volgend jaar kunnen we ons dan misschien aanmelden voor de open dagen 'Kom lekker naar de Boer'." ■

AKKERBOUWBEDRIJF CAREL BOUMA BIOLOGISCH POOT- EN PLANTGOED

Angela & Carel Bouma

Arbeid: 5 VAK en losse seizoenskrachten

Areaal: 58 ha akkerbouw

Grondsoort: Zavel-kleigrond (gediepploegd)

Teelten (1:6): Grasklaver, uien/knoflook, winterpeen, sperciebonen/suikermais, wintertarwe en aardappelen inclusief selectievelden

Mest: Kippenmest bio, varkensmest bio, rundvee drijfmest gangbaar

Afzet: Webwinkel www.biologischplantgoed.nl, Bioselect, Naturelle en Agrifirm.

Lid van: Nautilus en Agrarische Natuurvereniging Rondom het Grepelveld

BEDRIJF IN BEELD

VEREDILING IS DE KUNST VAN HET WEGGOOIEN!

Bioimpuls beschikt over 10 verschillende wilde aardappelsoorten die ieder een ander resistentiegen tegen phytophthora hebben. Juist die diversiteit is belangrijk want phytophthora kan zelf snel muteren en een resistentie omzeilen, maar als je in een ras 2 of 3 resistenties combineert maakt je het de ziekte veel lastiger binnen te dringen. Het inkruisen van resistenties uit wilde soorten tot landbouwkundig goed presterende kruisingsouders voor de veredeling is een lange weg. Voornamelijk om de wilde eigenschappen kwijt te raken. Maar er zijn inmiddels 5 bronnen die goed bruikbaar zijn om er kruisingen mee te maken die tot raswaardige nakomelingen kunnen leiden. Jaarlijks geeft Bioimpuls zo'n 40.00 zaden uit aan kweekbedrijven en boerenkwekers. Van elke 1000 zaden wordt in het 1e jaar zo'n 95% weggeselecteerd, in het 2e jaar valt daar nog eens de helft van af en in het 3e jaar daar nog weer eens de helft, etc. Het is dus een ware afvalrace. Als er een ras overblijft is dat mooi, maar niet elke kruising leidt tot een ras die aan veel van de gewenste kenmerken voldoet! Het mooie van de samenwerking tussen boerenkwekers en kweekbedrijf is dat de teler op het oog de meest ongewenste planten wegselecteert en de meest belovende aan het kweekbedrijf geeft voor de meer ingewikkelde selectie (bv op diverse ziekten, en meerdere locaties toetsen etc). Dat is een win-win situatie. Het scheelt de kweekbedrijven in werk en land, en de teler heeft met zijn oog ook inbreng in de richting van de selectie. Momenteel zijn er vijf resistente rassen beschikbaar: Bionica, Carolus, Connect, Sarpo Mira en Vitabella, allemaal met een ander gen. Er zitten al veel meer belovende klonen in de pijplijn die in de komende 2-3 jaar en verder op de markt zijn te verwachten!